

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం

సోమవారం, ఏప్రిల్ 17వ రోజు, రెండు వేల ఇరవై మూడు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి బి.ఎస్.భానుమతి

క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెంబరు: 30 /2023

మధ్య:

1. గుండం చంద్ర మౌళి తండ్రి: జి. అయ్యర్మ వయస్సు 40 సంవత్సరాలు,
నివాసం: H.No15-09-13-57, మారుతీ నగర్,
నందికొట్కూరు పట్టణం మరియు మండలం, కర్నూలు జిల్లా
... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. ఏపీ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ హైకోర్టు ద్వారా జూపాడు బంగ్లో పీఎస్ తరపున వాదనలు
2. షేక్ ఫరూక్, తండ్రి: దివంగత మాబాషా, నివాసం: తంగదంచ గ్రామం, జూపాడుబంగ్లా
మండలం, కర్నూలు జిల్లా
... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: హరనాథ రాజు కట్టా

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది: పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ (ఏపీ)

కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది: ఉత్తర్వు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి బి.ఎస్.భానుమతి

క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు నెం.30 /2023

ఉత్తర్వు:

ఈ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసు 09.09.2022 నాటి ఉత్తర్వులకు విరుద్ధంగా 2022 నాటి సిఆర్ఎల్ఎంపి నెం.336 లో కర్నూలులోని 1 అదనపు సెషన్స్ జడ్జి యొక్క పైలుపై జూపాడు బంగ్లా పోలీస్ స్టేషన్ యొక్క క్రైమ్ నెం.15 లోని క్రైమ్ నెం.15 లో ఇవ్వబడింది.

2. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది, 1వ ప్రతివాది-రాష్ట్రం తరపున హాజరైన అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదనలు వినిపించారు.

3. పిటిషనర్ వాహనం యజమాని, అనగా ఆటో నెంబరు కలిగి ఉంటాడు. బాధిత బాలికను వాహనంలో అపహరించాడనే ఆరోపణపై ఐపీసీ సెక్షన్లు 420, 366, 506, 354(డి) ఐపీసీ సెక్షన్లు, లైంగిక నేరాల నుంచి పిల్లల రక్షణ చట్టం 2012లోని సెక్షన్లు 11, 12 కింద ప్రతివాది నెం.2 షేక్ ఫరూక్ నమోదైన నేరంలో పాల్గొన్న ఏపీ 21 టీజెడ్ 2293 ఆ వాహనాన్ని పోలీసులు సీజ్ చేసి తమ కస్టడీలో ఉంచారు. పిటిషనర్ నేర వాహనం యజమాని కావడంతో వాహనాన్ని మధ్యంతర కస్టడీ కోసం విడుదల చేయాలని కోరారు: ఎపిహెచ్ సి:15132 2 బిఎస్ బి, జెసిఆర్ ఆర్ సి నెం.30 ఆఫ్ 2023 వాహన యజమాని, నేరంతో తనకు ఎటువంటి సంబంధం లేదని, డ్రైవర్ అయిన తాను ఆటో నడుపుతూ తన కుటుంబాన్ని పోషించుకోవాల్సి ఉంటుందని వాదించారు. ట్రయల్ కోర్టు పిటిషన్ ను కొట్టివేసింది.

4. పిటిషనర్ వాహన యజమాని అని, నేరం చేసిన కమిషన్తో తనకు ఎలాంటి సంబంధం లేదని పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదించారు, అయితే రెండవ ప్రతివాది / నిందితుడు విచారణను ఎదుర్కొంటున్నారు, అయితే ట్రయల్ కోర్టు పిటిషనర్కు వాహనాన్ని మధ్యంతర కస్టడీ ఇవ్వడానికి తప్పుగా నిరాకరించింది. వాహనాన్ని పట్టించుకోకుండా వదిలేస్తే దాని విలువ తగ్గిపోయి పిటిషనర్ జీవనోపాధి కోల్పోతారని పేర్కొన్నారు.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

5. నిందితుడు చేసిన నేరానికి వాహనం ప్రమేయం ఉందని, తగిన ఆదేశాలు జారీ చేయాలని అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ కోరారు.

6. రికార్డును పరిశీలించారు.

7. పిటిషనర్ నేర వాహనానికి యజమాని అనే విషయంలో ఎలాంటి వివాదం లేదు. అందువల్ల కేసు విచారణ పూర్తయ్యే వరకు వాహనాన్ని పోలీస్ స్టేషన్ లో కానీ, కోర్టు ఆవరణలో కానీ ఉపయోగించకుండా వదిలేస్తే వాహనం దెబ్బతినే అవకాశం ఉంది.

8. వాహనం రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ నాలుగున్నరేళ్ల క్రితం ముగిసిందని, రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ రెన్యూవల్ చేయకుండా వాహనాన్ని నడపడం చట్టవిరుద్ధమని ట్రయల్ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ పునరుద్ధరణ కోసం చెల్లింపు రశీదు కాపీ దాఖలు చేయబడిందని ట్రయల్ కోర్టు పేర్కొంది, కానీ అది నిజమైనది కాదని ట్రయల్ కోర్టుకు కనిపించింది. వాహనాన్ని విడిచిపెట్టడానికి అనుమతిస్తే, రోడ్డు రవాణా అధికారులు వాహనాన్ని సీజ్ చేసి, దూరం చేస్తే, విచారణలో అవసరమైన మెటీరియల్ వస్తువు సాక్ష్యాలకు అందుబాటులో ఉండదని గమనించారు.

9. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది సుందర్ భాయ్ అంబాలాల్ దేశాయ్, ఓర్స్ లలో ఈ తీర్పుపై విశ్వాసం వ్యక్తం చేశారు. వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ 1 మరియు వాహనాన్ని నిరవధికంగా పోలీస్ స్టేషన్ లో ఉంచితే ఎటువంటి ప్రయోజనం ఉండదని వాదించింది.

10. రెండో ప్రతివాది/నిందితుడిపై మోపిన నేరం సెక్షన్ 366 ఐపీసీ. నేరం జరిగిన సమయంలో బాధితురాలిని సదరు వాహనంలో తీసుకెళ్లారని వాదిస్తున్నారు. వాహనాల మధ్యంతర కస్టడీలో ఉన్న ఆస్తిని తిరిగి ఇవ్వడానికి సంబంధించి సుందర్ భాయ్ అంబాలాల్ (సుప్ర)లో తీసుకున్న నిర్ణయంలో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

"వాహనాలు 15. XX XX XX.... గుజరాత్ రాష్ట్రం తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ ధోలాకియా వాదనలు వినిపిస్తూ, ప్రస్తుతం పోలీస్ స్టేషన్ ఆవరణలో వాహనాల సంఖ్యను పట్టించుకోకుండా ఉంచుతున్నారని, వాహనాలు రోజురోజుకు చెత్తగా మారుతున్నాయని వాదించారు. ఇటువంటి ప్రశ్నలను పరిష్కరించే

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

మేజిస్ట్రేట్ కు అటువంటి వాహనాలను దాని యజమానికి లేదా సదరు వాహనాలను సీజ్ చేసిన వ్యక్తికి తగిన బాండ్ తీసుకొని అప్పగించాలని, ఏ సమయంలోనైనా కోర్టు కోరితే సదరు వాహనాలను తిరిగి ఇచ్చే గ్యారంటీ ఇవ్వాలని ఆయన వాదించారు.

16. అయితే పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ వాహనాలను సీజ్ చేసిన వ్యక్తికి లేదా దాని నిజమైన యజమానికి అప్పగించే అంశం ఎల్లప్పుడూ వ్యాజ్యానికి సంబంధించిన అంశమని, సంబంధిత వ్యక్తులు చాలా వాదనలు వినిపిస్తారని తెలిపారు.

17. పరిస్థితి ఎలా ఉన్నా సీజ్ చేసిన వాహనాలను ఎక్కువ కాలం పోలీస్ స్టేషన్లలో ఉంచడం వల్ల ఎలాంటి ఉపయోగం ఉండదని మా అభిప్రాయం. ఏ సమయంలోనైనా అవసరమైతే సదరు వాహనాలను తిరిగి ఇవ్వడానికి తగిన బాండ్, గ్యారంటీతో పాటు భద్రతను తీసుకొని తక్షణమే తగిన ఆదేశాలు జారీ చేయాల్సిన బాధ్యత మేజిస్ట్రేట్లపై ఉంది. అలాంటి వాహనాలను తిరిగి ఇచ్చేయాలంటూ వచ్చిన దరఖాస్తులపై విచారణ జరిగే వరకు ఈ నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు.

18. వాహనాన్ని నిందితుడు, యజమాని లేదా బీమా కంపెనీ లేదా మూడవ వ్యక్తి క్లెయిమ్ చేయకపోతే, అటువంటి వాహనాన్ని వేలం వేయాలని కోర్టు ఆదేశించవచ్చు. ఒకవేళ సదరు వాహనానికి బీమా కంపెనీ వద్ద బీమా ఉంటే యజమాని లేదా మూడో వ్యక్తి క్లెయిమ్ చేయని వాహనాన్ని స్వాధీనం చేసుకోవాలని బీమా కంపెనీకి కోర్టు తెలియజేయాలి. బీమా కంపెనీ స్వాధీనం చేసుకోవడంలో విఫలమైతే కోర్టు ఆదేశాల మేరకు వాహనాలను విక్రయించవచ్చు. సదరు వాహనాన్ని కోర్టు ముందు ప్రవేశపెట్టిన తేదీ నుంచి ఆరు నెలల వ్యవధిలో సుప్రీంకోర్టు ఇలాంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తుంది. ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనూ అలాంటి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

వాహనాలను అప్పగించే ముందు సదరు వాహనానికి సంబంధించిన తగిన ఫోటోలు తీసి పంచనామా తయారు చేయాలి.

21. అయితే ఈ అధికారాలను సంబంధిత మేజిస్ట్రేట్ వినియోగించాలి. సెక్షన్ 451 సీఆర్ పీసీ కింద అధికారాలు సక్రమంగా మరియు సకాలంలో ఉపయోగించబడేలా మరియు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ పదిహేను రోజుల నుండి ఒక నెలకు మించకుండా పోలీస్ స్టేషన్ లో ఎక్కువ కాలం వస్తువులను ఉంచకుండా సంబంధిత మేజిస్ట్రేట్ తక్షణ చర్యలు తీసుకుంటారని మేము ఆశిస్తున్నాము మరియు విశ్వసిస్తున్నాము. ఇలాంటి ఆర్టికల్స్ కు సంబంధించి హైకోర్టు రూపొందించిన నిబంధనలు సక్రమంగా అమలయ్యేలా చూడటంలో సంబంధిత హైకోర్టు రిజిస్ట్రీ సరైన పర్యవేక్షణ ఉంటే ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించవచ్చు. సెక్షన్ 451 సీఆర్ పీసీ కింద ఉన్న అధికారాలను త్వరితగతిన, న్యాయబద్ధంగా వినియోగించాలని సుప్రీంకోర్టు తన తీర్పులో పేర్కొంది. ఇది వివిధ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగపడుతుంది, అవి:-

1. వస్తువు నిరుపయోగంగా ఉండటం వల్లనో, దుర్వినియోగం వల్లనో దాని యజమాని బాధపడదు.

2. కోర్టు లేదా పోలీసులు ఆ వస్తువును భద్రంగా ఉంచాల్సిన అవసరం లేదు. 3. వస్తువును అప్పగించడానికి ముందు సరైన పంచనామాను తయారు చేస్తే, దానిని విచారణ సమయంలో కోర్టు ముందు ప్రవేశపెట్టడానికి బదులుగా సాక్ష్యంగా ఉపయోగించవచ్చు. అవసరమైతే, ఆస్తి యొక్క స్వభావాన్ని సవిస్తరంగా వివరించే సాక్ష్యాలను కూడా నమోదు చేయవచ్చు; మరియు 4. సాక్ష్యాలను నమోదు చేయడానికి కోర్టు యొక్క ఈ అధికార పరిధిని తక్షణమే ఉపయోగించాలి, తద్వారా ఆర్టికల్స్ తారుమారు అయ్యే అవకాశం ఉండదు.

11. కాబట్టి, పై ఆదేశాల దృష్ట్యా, చెల్లుబాటు అయ్యే రిజిస్ట్రీషన్ సర్టిఫికేట్ లేనందుకు రోడ్డు రవాణా అధికారులు ఆస్తిని సీజ్ చేసినట్లయితే, వాహనానికి సంబంధించి ఆధారాలు లభ్యం కాకపోవడంపై ట్రయల్ కోర్టు లేవనెత్తిన ఆందోళనను కొనసాగించలేము. అందువలన, ఆ ప్రాతిపదికన, ప్రార్థనను

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

తిరస్కరించలేము. ఆస్తిని తిరిగి ఇచ్చే ముందు నిర్దేశించిన విధంగా తగిన ప్రక్రియను పాటించాలి మరియు ఇది విచారణ సమయంలో సాక్ష్యాలను అందిస్తుంది.

12. చెల్లుబాటు అయ్యే రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్లు సంబంధించిన పరిశీలన ఉన్నంత వరకు, రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ లేకపోతే, అటువంటి ధృవీకరణ పత్రం లేకుండా వాహనాన్ని నడిపే వ్యక్తిపై చర్యలు తీసుకోవాల్సిన బాధ్యత సంబంధిత అధికారులపై ఉంటుంది మరియు రెన్యూవల్ సర్టిఫికేట్ లేకుండా బహిరంగ ప్రదేశాల్లో నడపడానికి అనుమతించబడదు. ఏదేమైనా గతంలో రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ గడువు ముగిసిందని, రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ రెన్యూవల్ కూడా దరఖాస్తు చేసుకున్నట్లు పిటిషనర్కు తెలిసింది. అందువల్ల ఇప్పటి వరకు పొందని రిజిస్ట్రేషన్ సర్టిఫికేట్ రెన్యూవల్ చేయించుకునేందుకు తక్షణమే తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. అయితే, ఆ ఒక్క కారణంతోనే ఆ ఆస్తిని కోర్టు ఆధీనంలో ఉంచలేమని, ఆస్తిని తిరిగి ఇచ్చేటప్పుడు తగిన ఆదేశాలు ఇవ్వొచ్చని పేర్కొంది. దీని ప్రకారం రద్దు చేసిన ఉత్తర్వులను పక్కన పెట్టాల్సి ఉంటుంది.

13. కర్నూలులోని 1వ అదనపు సెషన్స్ జడ్జి ఫైలుపై 2022 సీఆర్ఎంపీ నెం.336లో 09.09.2022న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ క్రిమినల్ రివిజన్ కేసును కొట్టివేసింది. సదరు పిటిషన్ ను అనుమతిస్తారు. నెంబరు ఉన్న వాహనాన్ని మధ్యంతర కస్టడికి ఇవ్వాలని ట్రయల్ కోర్టును ఆదేశించింది. ఈ క్రింది షరతులకు లోబడి పిటిషనర్ కు ఎపి 21 టిజెడ్ 2293:

(i) పిటిషనర్ వాహన విలువను మోటారు వాహన ఇన్సూర్జర్ అంచనా వేయడానికి కర్నూలులోని 1వ అదనపు సెషన్స్ జడ్జి సంతృప్తి చెందేలా అదే మొత్తానికి ఒక పూచీకత్తుతో సెల్స్ బాండ్ను అమలు చేయాలి.

(ii) పిటిషనర్ సదరు వాహనాన్ని విడదీయబోనని లేదా దాని యాజమాన్యాన్ని బదిలీ చేయనని లేదా వాహనం యొక్క ఏదైనా భౌతిక లక్షణాలను మార్చబోనని హామీని అమలు చేయాలి;

(3) ట్రయల్ కోర్టులో కేసు పరిష్కారమయ్యే వరకు ట్రయల్ కోర్టు ఆదేశించిన విధంగా వాహనాన్ని సమర్పిస్తానని పిటిషనర్ హామీ ఇవ్వాలి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:15132

పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

బి.ఎస్.భానుమతి, న్యాయమూర్తి.

17.04.2023

గమనిక:- సుందర్ భాయ్ అంబాలాల్ దేశాయ్, ఓర్స్ తీర్పుల్లో సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలను పాటించాలని రిజిస్ట్రార్ (జ్యుడిషియల్) న్యాయాధికారులందరికీ ఆదేశాలు జారీ చేయాలి. వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ (AIR 2003 SC 638) మరియు జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కౌన్సిల్ మరియు ఇతరులు v. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు (2010 (6) ఎస్ సిసి 768) నేరాలలో స్వాధీనం చేసుకున్న ఆస్తులను తిరిగి ఇవ్వడానికి సంబంధించి

(B/o) RAR